

Begraafplaats Groenesteeg

Dit jaar is het precies twee eeuwen geleden dat de begraafplaats aan het einde van de Groenesteeg in 1813 in gebruik werd genomen. Behalve een nieuw verschenen boek is er op zaterdag 2 november een nagespeelde begrafenis uit 1846 van Diderik van Leyden Gael. Vooruitlopend op deze begrafenisstoet volgt hier een reeks artikelen over het belang van deze persoon voor de stad. Vandaag aflevering 5.

Bovenstebeste buren....

Piet de Baar

Diderik van Leyden Gael (1775-1846) nam als goede burger deel aan het buurtleven van zijn tijd. Dat was anders dan tegenwoordig, nu velen vaak zelfs hun naaste buren amper van gezicht kennen.

Hoewel er in Leiden nooit heel zware burenplichten gegolden hebben - zoals op het platteland - was het onmogelijk je niets van je buren aan te trekken. Je was verplicht om er fatsoenlijk mee om te gaan en bijvoorbeeld bij hun begrafenis de kist te dragen. Ook al stond er een geen boete op wegblijven, je reputatie lag aan diggelen. Al vanaf de vijftiende eeuw be-

stonden er in Leiden gebuurten: een vereniging van buurtgenoten. Die diende primair voor de gezelligheid, maar voerde ook taken uit die later aan de overheid gekomen zijn. Zoals het bewaren van de openbare orde, assistentie aan armen en hulpbehoevenden en het afgeven van brevetten van onvermogen en ziekenbriefjes.

Ludiek

Deze gebuurten hadden eerst ludieke namen als Het Keizerrijk van Constantinopolen (waar het huis van de familie Gael stond, thans Breestraat 125), maar werden later slechts genummerd. Door talloze reorganisaties wisselde dat nummer nogal eens. Zo

Breestraat 125, het vroegere huis van Diderik van Leyden Gael.

ARCHIEFFOTO

werd de gebuurte waarin Breestraat 125 stond volgens de regeling van 1804 genummerd 29, in 1833 nr. 24A en in 1853 nr. 9. In 1890 werden ze afgeschaft. Van deze gebuurte is gelukkig wat archiefmateriaal bewaard gebleven. We weten daardoor dat Johan Gael in 1808 bij de begrafenis van zijn vrouw 18 gulden en voor die van zijn dochter 14 gulden betaalde. Bij zijn eigen begrafenis in 1818 was het weer 14 gulden, en toen Diderik in 1819

trouwde, schonk hij 6 gulden. Bij het begraven in 1837 van de gezelschapsjuffrouw van zijn vrouw betaalde hij 10 gulden, en een jaar later voor een dienstboede 5. Zijn eigen begrafenis in 1846 kostte weer 14 gulden. Ook voor het kopen van een huis moest je betalen. Zoals buurman Van Dooremalen de somma van 3,30 in 1838. De gebuurte had om dat geld te innen en andere klusjes te doen een knecht in dienst, die daarvoor drie of vier gulden

per jaar kreeg. Tot 1840 was de knecht T.H. Holtz en vanaf 1843 Jacob Wouter Douw Lem. Heer van de Gebuurte was Christiaan Catharinus van der Hoek. Zij zullen, samen met de naaste buren Van Dooremalen en dominee Verwey, zeker bij de begrafenis op 28 september van Diderik van Leyden Gael in 1846 op 'Groenesteeg' zijn geweest. Ook op 2 november zullen ze daar bij de 'herbegraving' weer figuren.